

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZEN:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (városház,
földszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirde-
tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Polgármesteri jelentés Debreczen sz. kir. város 1909. évi életéről.

Erdészet.

1. Az erdőségekben fatermelés:

Az összes erdőségekben a fatermelés kezdetét vette az 1908-ik év nov. hó 1-én. A favágatás és a fának beraktározása az összes erdőségekben március hó 20-án bevégeztetett.

Termeltetett pedig:

I. Paczon az első évi vágástéren hasított tölgyfa 10,680 m. öl, hasított nyárfa 160¹/₄ öl, első osztályu botfa 803¹/₄ öl, másod osztályu botfa 2615³/₄ öl, vasuti talpfa 3624 drb., fejfa 243 drb., hosszúakác 281 negyed öles csomó, hosszú nyárfa 3 negyedöles csomó. Kifizetett favágatási bérbe 39,183 korona 61 fillér. A fentebbi faanyag Paczon a vasut mellett be lett raktározva és felolvasás alkalmával a következőkben találtatott: Hasított tölgy 9836²/₄ m. öl, nyárfa 186²/₄ öl, első osztályu botfa 673 öl, másod osztályu botfa 2117 öl, karám karó 17³/₄ öl, vasuti talpfa 3583 drb., fejfa 241 drb. Raktározási bérbe kifizetett 23,744 K 45 fillér.

Pacson összesen kiadatott:

favágatásra	39,188 kor. 61 fill.
raktározásra	23,744 „ 45 „
mellékes költségek	234 „ 94 „
összesen	63,118 kor. — fill.

II. A nagyerdőn termelt faanyagból a belső raktárba beraktározatott: hasított tölgy 156 öl, hasított nyár 45 öl, botfa 377 öl.

A külső raktárba beraktározatott: hasított tölgy 198¹/₂ öl, hasított nyár 10¹/₂ öl, botfa 30-öl. Vágás- és raktározási bérbe kifizetett: 9729 korona 88 fillér.

III. Ohaton: Hasított fa 61¹/₂ öl, botfa 52²/₄ öl, körtefa 161 drb. Vágásbérbe kifizetett 358 kor. 80 fillér és hat darab gömbölyü fáért . . . 5 „ 16 „

összesen 363 kor. 96 fillér

Ezen faanyag beraktározatott és a raktárban lett: hasított tölgy 63 öl, hasított szilfa 1 öl, hasított akácfa ³/₄ öl, tölgy botfa 32²/₄ öl, körte botfa 21 öl, szil botfa ²/₄ öl, akác botfa ³/₄ öl, körtefa 161 drb. Raktározásra kifizetett 191 kor. 70 fillér.

IV. Savóskuton: Hosszu akácfa 86²/₄ öl, akác botfa 2²/₄ öl, akác galyfa 75 csomó, hosszufa 2 drb. Vágásbérben kiadatott 370 kor. 30 fillér. Hasított tölgyfa 276¹/₄ öl, botfa 107³/₄ öl, tölgy hosszufa 51 ³/₄-öles csomó, galyfa 1015 csomó, tönkfa 3 drb. Vágásbér 4682 kor. 55 fillér. Savóskuton az összes vágásbér 5052 kor 85 fillér. Ezen faanyag beraktározva lett: hasított tölgyfa

310¹/₂ m. öl, botfa 128¹/₂ m. öl. Raktározásra kiadatott 1317 korona.

V. Guthon: az áterdőlésből termeltetett tölgy botfa 253 öl, nyár botfa 314¹/₄ öl, tölgy galyfa 1999 öl, nyár botfa 1669¹/₂ öl, negyedöles hosszú akácfa 22 csomó. Vágásbérbe kifizetett 4860 kor. 20 fillér.

2 Erdőnevelés.

A nagyerdőn a második és harmadik nyiladékok között levő akacos, valamint a nagyceplályától délre eső erdőreszlet tölgy makkal lett alátételepítve. Kísérlet szempontjából kocsánytalan tölgy makk is lett elvetve. A hiányzó akácültetések kipótoltattak. Ohaton és Savóskuton a kihasznált területek, valamint a ritkás erdőreszletek tölgy makkal tettek felújítva.

Nagycsereén új akácerdő ültetett 90·45 hold területen 122,400 drb akáccal. Régi akácerdők pótlására elültetett 201,120 drb. akác csemele. Vissza iskolázott pótlásra 58,350 drb. akác csemete. Új akáciskola vettett a város és egyesek által 6·78 holdon 349 liter akác maggal.

Halápon új ültetésképpen kiültetett 299,547 drb. akác, pótlásra pedig 50,514 drb. Összesen 350,091 drb. akác csemete, ami megfelel 249·7 hold új erdősisnek és 31·6 hold pótlásnak, vagyis összesen az évi erdősis ki-tesz 281·3 holdat.

Guthon a szerzett kaszálók közül beerdősített:

1. A Kiss András féle kaszáló 12 hold.
2. Csige Gulyás-féle kaszáló 19 hold.
3. Pozsonyi-féle kaszáló 40 hold és ezen kaszálókkal

somszédos erdőközi tisztások összesen 71 kat. holdnyi területen. A korábbi telepítések hiányai kipótoltattak. Csemete-kert létesített 5 kat. holdon, melynek összes munkálatait minden költség nélkül az erdőtelepítők végezték.

Mellékhasználatként a Nagycsereén és Fancsikán a vágástereken dézsmára kaszáltatott összesen 63 boglya széna 2406 koronáért. A cserei erdész járason levő vákans kaszálók 1909-ik évi haszonbér összege 2051 kor. volt.

Makkoltatásra kiadatott a Pacz egészen 2160 koronáért és a Nagycsere egész területe 1110 koronáért. A nagycserei vágástereken legeltetés alá fel lett szabaditva 2760 hold vágástéri és a Pacz egész területe.

Guthon a nyiladékokról és a gyér záródásu erdőterületekről feles kaszálás mellett beraktározatott 5 kazal széna 1400 q-ra becsült súlyban. A 1900—1909. sz. tanácsi határozat folytán a guthi iskola felépítéséhez előállított 104,000 drb. épületi téglá. 3000 drb. falazathoz való vályog.

Erdővédelem. Nagycsereén, emberek által okozott erdőkárosítás 41 esetben jelentetett be büntetés végett. Állatok által okozott károsításra nem fordított semmi sem. Elemi csapások közül erdőégés nem fordult elő. Tűzörök fizetésére 280 kor. 80 fillér fordított.

Guthon erdei kihágás 9 esetben történt, melyek a ligetaljai főszolgabírói hivatal által elintéztettek. Erdei alomtűz a tavasz elején 3 esetben történt számításba sem vehető kár nélkül, 6 heti időtartamra 12 tűzör alkalmaztatott, kik a tűzörzési munkálaton kívül az erdőhatár árkaikat, valamint a határdombokat kijavították. A Nyirlugos, Nyiradony községek határaiban új határ árok huzatott 1535 f. öl hosszu.

Halápról 45 erdei kihágási eset lett megbüntetés végett bejelentve.

Az erdőhivatal ügyviteli száma 1601 drb., amelyben a különböző hivatalokhoz tett jelentések be vannak számitva. Az összes erdőségekben a kézbesítések elintéztettek.

Közegészségügy 1909. évben.

A közegészségügyi viszonyok 1909. évben 1908-hoz képest rosszabbak voltak. A halálozások száma 2205 volt, míg 1908-ban 1839. A magasabb számot a fertőző betegségek, különösen a hagymáz nagyobb száma, a sok halva születés és vetelés okozta.

Az év elején sok volt a kanyaró beteg, különösen a külteleken, főképen pedig az ondódi pusztán, minek folytán az itteni iskolát egy időre be kellett záradni. A nyár folyamán a gyermekek nyári bélhurutja szedett sok áldozatot. Augusztusban a hagymáz esetek, különösen a külteleken igen megsaporodtak, októberben pedig a macsi pusztá egyik uradalmában valóságos járványszerű jelleget öltött. Az óvintézkedések minden tekintetben szigoruan és pontosan fogantatosítottak. Ugy, hogy már novemberben a hagymáz esetek csak szórványosan fordultak elő, decemberben pedig csaknem teljesen megszűntek. Most is tapasztalható volt, hogy a külteleken (kertekben, tanyákon) lakó szegény és elmaradott nép között, mely a város lakosságának mintegy $\frac{1}{5}$ -részét teszi, absolute is nagyobb volt a fertőző betegségek száma, mint a belterületeken. Ugyanez áll a gümőkórra nézve, melynek halálozási száma 322 volt, tehát közel ugyanannyi, mint 1908-ban (319.)

Különös veszedelem fenyegette a várost a macsi uradalomban előfordult hagymáz esetek miatt, mert a város nagy része innen szerzi tejszükségletét. Emiatt innen valamennyi beteg a közkórházba szállított, az összes cselédlakások több izben fertőtlenítették, a tej fertőzéstől megóvása pedig különleges intézkedésekkel biztosított.

Közegészségügyi személyzet létszáma volt: 57 orvostudor, szaporodott 4-el, a várostól eltávozott 2, meghalt 1.

Okleveles bába volt 110, szaporodot 17-el el nem távozott, meg sem halt egy sem.

Gyógyszertárt önállóan kezelt (tulajdonos, bérlő vagy gondnok) összesen 12.

Gyógyszertárban alkalmazott okleveles segédek száma összesen 25.

Kerületi orvosok által gyógykezeltetett 4332 fentjáró, 1104 fekvő, összesen 5436 beteg.

Védhímlőoltás először 1346, újra 1896, összesen 4242 egyén oltatott sikerrel.

Trachona betegek száma szaporodott 4-el, meggyógyult 6, végleg eltávozott 5, összesen gyógykezeltetett 246.

A *halottkémlést* városunkban a négy kerületi tisztiorvos, az Ohat-pusztá gazdasági telepen egy okleveles orvos halottkém teljesítette.

Városunk népességét az alábbi statisztikai adatok mutatják:

Született a város bel- és külterületén:

Reform.	1131	fiu	1136	nő,	összesen	2267
Róm. kath.	301	"	243	"	"	544
Gör. kath.	60	"	53	"	"	113
Ágost. ev.	18	"	13	"	"	31
Izraellita	124	"	97	"	"	221
Gör. kel.	1	"	1	"	"	2
Unitárius	—	"	—	"	"	—
Baptista.	—	"	—	"	"	—
Ismeretlen vallásu	1	"	3	"	"	4

2636 fiu 1546 nő, összesen 3182

Ezek közül volt törvénytelen 355, a szülöttek 11·55%.

(Folyt. köv.)

4728.
1910. rfk.

Szabályrendelet

a Debreczen sz. kir. város területén létesítendő minden villamos közuti vaspálya közlekedése tárgyában.

I. fejezet. Általános rész.

1. §. Jelen szabályrendelet hatálya kiterjed Debreczen sz. kir. város területén létesítendő minden villamos közuti vaspályára.

II. fejezet. A pályatest és hozzátartozó építmények.

2. §. A pályavonalak és az áramvezetékek a helyi-érdekű vasut részvénytársaság által állandóan jókarban és olykép tartandók fent, hogy azok sem a vaspályai, sem pedig az általános forgalomra nézve közlekedési akadályt ne képezzenek.

3. §. A pályának, illetőleg az áramvezetékeknek újabb fektetése, ha erre a h. é. vasut részvénytársaság az engedélyt az illetékes hatóságtól megkapta, vagy a pálya javítása oly módon eszközözendő, hogy a munka teljesítése se a vasuti, se pedig a köztorgalom fennakadást vagy háborgatást ne szenvedjen, megjegyeztetvén, hogy a munka megkezdéséről a városi mérnöki hivatal mindenkor előre értesítendő. A vágányoknak mindenütt az uttesttel egy-színvonalban kell lefektetve lenniök.

4. §. A h. é. vasut r. társaság igazgatósága köteles a pályát mindenkor tisztán tartani, havazás után pedig a vágányokról a havat letisztítani, a letisztított hó elszállítását a havazást követő éjszakán a részvénytársaság vonalhossza szerint mennyiségre és minőségre nézve is megállapítandó kocsikkal eszközölni és a városi tanács által kijelölt helyen lerakatni. Ezenkívül általában tartozik a részvénytársaság mindazt megtenni, amit a tisztaságra vonatkozólag a köztisztasági szabályrendelet előir és amit a hatóság időről-időre kihocsátott rendeletében kötelességévé tesz.

5. §. Alsó vezeték alkalmazása esetén a villamos áram vezetékek elhelyezésére szolgáló csatornák tisztító aknáit a forgalom hátráltatásának elkerülése céljából csak éjjel tisztíthatók s a sár és iszap a részvénytársaság által saját költségén azonnal elfuvarozandó.

6. §. A részvénytársaság köteles az állomási épületeket, várótermeket és csarnokokat állandóan tisztán tartani és megvilágítani. A világitási kötelezettség azonban este csak addig terjed, míg az utolsó vonat vagy kocsik be nem érkezett, vagy el nem indult, reggel pedig addig, amíg sötét van.

7. §. A forgalom szünetelése alatt, tehát a forgalmi

rendességére előirt szabályok, valamint, hogy az utcai közforgalom biztonsága érdekében megállapított óvrendszabályok is az összes személyzet által pontosan megtartassanak;

e) gondoskodni arról, hogy a kocsik, valamint az egész pályatest a kitérőkkel együtt jókarban legyenek;

d) gondoskodni arról, hogy az összes személyzet az utasításokat és rendeleteket alaposan ismerje, e célból köteles a személyzetnek szolgálati teendőkre való begyakorlásánál esetleg személyesen is közreműködni és időszakonként megtartandó vizsgák által a személyzet kellő ismereteiről meggyőződést szerezni:

e) felügyelni a műhelyekre és raktárakra, végül

f) az engedélyokiratban, valamint a vasútvonal műtanrendőri bejárásánál megállapított határozmányok pontos végrehajtása fölött őrködni, mely oknál fogva az összes szolgálati személyzet alája van rendelve.

26. §. A műszaki üzletvezető felelős, hogy a vasúti forgalomban zavar, vagy fentakadás be ne álljon. Ha azonban bármi oknál fogva a villamos üzem fennakadna, tartozik az üzletvezető gondoskodni, arról hogy a személyszállítás, míg e részben a kereskedelemügyi m. kir. miniszter nem határoz, gőzmozdonyokkal, vagy szükség esetén egyéb módon, közvetítessék.

27. §. A műszaki üzletvezető felelős továbbá azért, hogy a villamos kocsinál a dinamógép, asprinál sodronyzsinór, a bekapcsoló henger s általában a kocsik egész gépezete állandóan jó karban legyenek.

28. §. A műszaki üzletvezető szolgálati viszonya a forgalmi személyzet egyéb alkalmazottaival szemben a r.-társaság által olyképp szabályozandó, hogy az alája rendelt forgalmi személyzet felett megfelelő hatályos fegyelmi jogot gyakorolhasson.

C) Állomásfőnök.

29. §. Az állomásfőnök főbb kötelességei:

a) rendben tartani az állomást, ennél fogva gondoskodni arról, hogy az mindenkor tiszta és sötétben kivilágítva legyen;

b) ügyelni arra, hogy az állomás órája pontosan járjon, hogy a forgalmi személyzet óráját ehhez igazítsa s hogy így a menetrend pontosan betartassék.

c) külön menetekről a forgalmi személyzetet eleve értesíteni;

d) ellátni a kalauzt kellő számú menetjeggyel és

e) gondoskodni arról, hogy csak oly kocsik hagyják el az állomást, mely jelen szabályrendelet 10—17. §§-ainak teljesen megfelel.

30. §. Az állomásfőnök tartozik a hozzá forduló közönségnek minden irányban tájékoztató utbaigazítást adni s abban az esetben, ha a vonatra vagy a kocsira a közönség tömegesen várakozik, hely-utalványokat kiadni.

31. §. A pályavonalakon netán előforduló balesetek vagy rendkívüli zavarok alkalmával tartozik az állomásfőnök a szükséges intézkedéseket azonnal megtenni.

D) A kocsivezető.

32. §. Kocsivezetőkül csak megfelelő képességű és a kocsivezetésre nézve megvizsgált egyének alkalmazhatók.

33. §. Minden kocsivezető köteles a vezetése alá rendelt kocsit szabályszerűen vezetni s a menetrendben megállapított menetidőt és menetsebességet betartani.

34. §. A maximális menetsebességet a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter ur állapítja meg. A megengedett legnagyobb sebesség azonban mérséklendő:

a) ha a pályán valami akadály látható;

b) ha őrizetlen pályarészen a szabad áttekintés nem lehetséges;

c) ha lassu menetre jel adatik;

d) általában valamely nagyforgalmu uton, utcán, vagy téren; továbbá utca keresztezéseknél, kanyarulatoknál, kórházaknál és kitérőkben, különösen, ha a vonat vagy kocsik a váltó csúcsa felé halad, végül nagyobb népcsoportulásnál.

35. A 34. §. második bekezdésében foglalt esetekben tartozik a kocsivezető a szükséges figyelmeztető jelzést megfelelő harangjelzéssel megtenni.

36. §. Tűzveszély esetén a tűzoltók közeledésekor, valamint temetés, körmenet és katonai átvonulás alkalmával a vonatok, vagy kocsinak meg kell állni és az említett átvonulásokat be kell várnia.

37. §. Ha valamely akadály folytán a pályán fenyegető veszély áll be, tartozik a kocsivezető a féket azonnal megszorítani, erős harangozással a jelzést megtenni és a kocsit megállítani, s mindaddig, míg a veszély el nem múlt, vesztég maradni.

38. §. Tartozik továbbá a kocsivezető minden megállóhelynél, valamint minden keresztezésnél, ha a vonal 20 méternyire át nem tekinthető, a vonatot, illetőleg kocsit megállítani.

39. §. A kocsivezető menetek tekintetében köteles magát a kalauz jelzéseire tartani, ugyanazért a kocsivezető a kocsit előbb meg nem indíthatja, míg a kalauz a tovább indulásra a jelt meg nem adta s ő a megfelelő harang jelzést nem tette.

40. §. A villamos kocsikon a kocsivezetőnek menetközben mindig a kocsik elején kell állania s egyik kezében az áramot bekapcsoló forgattyút, másik kezében pedig a fékezőt kell tartania. Menetközben a kocsivezetőnek a vendégekkel társalgást folytatnia, vagy a kocsit elhagynia nem szabad.

E) Ellenőr.

41. §. Jogában áll a r.-társaságnak a kalauz működésének ellenőrzésére ellenőroket alkalmazni, kik a kocsit használó közönség jegyeit megtekintenie jogosítva és a közönségnek a kalauzok elleni esetleges panaszait — amennyire az üzem megszakítása nélkül lehetséges — elintézni kötelezve vannak. Az ellenőr azonban a menetjegyek ellenőrzését a közlekedő közönség kimélésével tartozik eszközölni.

F) Kalauz.

42. §. A kalauz gondoskodni tartozik arról:

a) hogy kocsija a menetrendben megállapított indulási és érkezési időt pontosan betartsa;

b) hogy kocsija, mihelyt az utcai lámpák meggyujtatnak, úgy kívülről, mint belülről megvilágítva legyen;

c) hogy kocsija menetközben állandóan tiszta legyen; és

d) hogy kocsija a megállóhelyeken rendesen megálljon. Ha a vonat több kocsiból áll, az első kocsik kalauza felelős a menetrend pontos betartásáért.

43. §. A kalauz több személyt nem vehet fel a kocsira, mint ahánynak a felvétele meg van engedve és a kocsiban kifüggesztett hirdetőményen ki van tüntetve. Ha ez a maximális szám megtelt, tartozik azt a kalauz a „Megtelt“ tábla kiakasztásával jelezni. Hely utalványok kiszolgáltatása esetében köteles a kalauz a beszállást az utalványok számainak sorrendje szerint ellenőrizni.

idő eltelte után, vonatnak vagy kocsinak a nyílt pályán maradni nem szabad.

8. §. A fel- és leszállásra a városi tanács és a rendőrfőkapitány által közösen megállapított „megállóhelyek“-et tartozik a részvénytársaság szembetűnő tábla által megjelölni.

III. fejezet. **Forgalmi eszközök.**

9. §. A villamos kocsi az áramot bekapcsoló forgattyúnak olyannak kell lenni, hogy az a kocsi vezető által, ha helyét elhagyja, levehető legyen, hogy így a kocsi mások által meg ne indíthatassék.

10. §. Személy szállításra csak oly kocsik hozhatók forgalomba, mely a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur által jóváhagyott szerkezetnek és mintának megfelel.

11. §. Minden a 10. §. szerint forgalomba hozott kocsinak a következőkkel kell ellátva lennie:

- a) gyorsan és zajtalanul működő erős dörzsfékekkel;
- b) jelző készülékkel, mellyel a kocsi vezető és kalauz között, továbbá jelző haranggal, mellyel a nagyközönség irányában a szükséges jelzések közölhetők legyenek;
- c) elöl és hátul egy-egy lámpával, melyek egyúttal a kocsi belső részét is megvilágítják;
- d) jobb- és baloldalon, szembetűnő helyen, jelző táblával, melyen a vonal végpontjai magyar nyelven, olvasható betűkkel kitüntetendők; ezenkívül a kocsi tetején a vonal irányát feltüntető színes jelző táblával, éjjel pedig ezzel egyszínű jelző lámpával;
- e) folyó számmal, mely úgy a kocsi külső részén (mind a négy oldalon), mint annak belsejében, szembetűnően kitüntetendő;

f) a menetrendet, viteldijszabást és jelen szabályrendeletnek a közlekedők jogaira és kötelességeire vonatkozó részét magába foglaló hirdetémmel, melyen egyúttal az is kitüntetendő, hogy a kocsi belsejében és külső részein hány ülő és hány álló hely van.

12. §. A menetrendet, viteldij szabást és a szabályrendelet kivonatát magában foglaló hirdetmény a kocsi belsejében teljesen szabad, szembetűnő helyen s ha a kocsi több osztályból áll, minden egyes osztályban külön, magyar nyelven, olvashatóan kifüggesztve tartandó.

13. §. A forgalomban levő kocsioknak szilárdan és tartósan készítve, tetszetősen kiállítva és pedig kívül-helől fénymázolva; továbbá kényelmesen berendezve és általában jókarban és tiszta állapotban tartva kell lenniök. E célból minden kocsi naponként, mielőtt a forgalomba hozatnék, úgy belől, mint kívül alaposan megvizsgálandó és megtisztítandó, az ülőhelyek, ablakok és padozat letöröndök; esetleg megmosandók. A kocsik napközben is folyton tisztán tartandók, ugyanazért a megérkezéskor minden végállomásnál a kalauz által, ki a forgalomban levő kocsi tisztaságáért első sorban felelős, kisérendők, leporlandók, szóval megtisztítandók.

14. §. A kocsik oly kapcsoló és lökés-hárító készülékkel látandók el, hogy ha több kocsi van egymáshoz csatolva, gyors megállás alkalmával az utasok lökést ne szenvedjenek.

15. §. A kocsioknak tolóajtókkal kell ellátva lenniök s úgy ezeknek, mint az ablakoknak jól kell záródnia. Törött ablaku kocsival közlekedni tilos. Nyitott (nyári) kocsi mindkét oldalon oly függönyökkel vagy redőnyökkel kell ellátva lenniök, melyek a nap heve, szél vagy eső ellen oltalmat nyújtanak. A kocsi ablakait hirdetémmel beragasztani vagy elsötétíteni nem szabad.

Homályos vagy befedett ablakok csak úgy használhatók, ha azok átlátszó ablakokkal váltakoznak.

16. §. Minden kocsi gyakrabban, de legalább is fél-évenként egyszer a városi Tanács és rendőrfőkapitányság által szakértők közbejöttével alapos vizsgálat alá veendő. A forgalomból hiányai folytán netán kitiltott kocsit, a hiányok helyreállítása után, a rendőrfőkapitány engedélye folytán újra forgalomba hozható.

IV. fejezet. **Forgalmi személyzet.**

A) **Általában.**

17. §. A r.-társaság forgalmi szolgálatra csak oly magyar állampolgárokat alkalmazhat, kik magyarul beszélnek, nagyobb testi vagy szellemi fogyatkozásban nem szenvednek s kik a 20 éves életkort elérték. Rosszullátók, színvakok és siketek, általában pedig azok, akik az országos vagy helyi érdekű vasutakra nézve fentálló kormányi szabályrendeletek értelmében vasuti szolgálatot nem teljesíthetnek, forgalmi szolgálatra nem alkalmazhatók.

18. §. A r. társaság tartozik a forgalmi személyzet részére és pedig külön-külön az üzletvezető, az esetleg alkalmazandó állomásfőnökök, kocsi vezető, ellenőrök, kalauzok és pályőrök részére, az e részben fentálló szabályok értelmében részletes utasításokat kidolgozni és ezeket még az engedély okiratban fentartott miniszteri jóváhagyást megelőzőleg a városi Tanácsnak bemutatni, mely azokat a rendőrfőkapitány közreműködésével bírálja el. Tartozik továbbá a r.-társaság az ekként jóváhagyott utasításokra a személyzetet oktatni és azok pontos betartásáról gondoskodni.

19. §. Az állomásfőnökök, kocsi vezető, ellenőrök, kalauzok és pályőrök jóljáró órával és tisztességes egyenruhával látandó el, mely egyenruha szolgálati fővegből, kabáthból, nadrágból és téli felöltőből áll.

20. §. A r.-társaság köteles gondoskodni arról, hogy a forgalmi személyzet szolgálattal túl ne terheltesse, hogy így a szolgálatban folytonosan éber és tevékeny lehessen, minélfogva a 18. §. értelmében kiadandó utasításban a napi szolgálati időtartam szabályozandó.

21. §. A forgalmi személyzet köteles a vonatokat használó közönség irányában udvarias és előzékeny magaviseletet tanusítani. Szolgálat közben a dohányzás tilos.

22. §. Oly egyének, akik a jelen szabályrendelet ellen ismételtén vétettek s ezért a rendőrfőkapitányság által többször büntetettek vagy iszákosok, a r.-társaság által a rendőrfőkapitányság vagy a városi Tanács megkeresésére a szolgálathoz azonnal elbocsátandók.

B) **Műszaki üzletvezető.**

23. §. A r.-társaság tartozik azt a tisztviselőjét (műszaki üzletvezetőjét), ki az üzem helyes műszaki vezetéséért felelős, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnál, a városi Tanácsnál és a rendőrfőkapitánynál bejelenteni.

24. §. A műszaki üzletvezetőnek, gépészeti ügyekben jártas mérnöknek kell lennie és a hatósággal szemben felelőséggel tartozik arra nézve, hogy a r.-társaság pályávonalaiban az üzem, a kiadott engedélyk és a fentálló rendeletek értelmében gyakoroltassék.

25. §. A műszaki üzletvezetőnek kiváló kötelessége:

- a) gondoskodni arról, hogy a menetrend biztos és akadálytalan keresztülviteléhez szükséges járművek kellő mennyiségben és kifogástalan állapotban rendelkezésre álljanak;

- b) felügyelni, hogy a vonatforgalom biztonságára és

44. §. A menetdíj lefizetésének elismerésül a kalauz által menetjegyek adandók ki, melyeken a viteldíjnak kiütetve kell lennie.

45. §. A kocsi továbbindulására a kalauz csak akkor adhatja meg a jelt, ha leszállás alkalmával a vendég mindkét lábával már a földre ért, vagy felszállás alkalmával a lépcsőre hágott. A kalauz a fel- és leszállóknak, különösen pedig aggoknak, betegeknek, testi hibában szenvedőknek, nőknek és gyermekeknek segíteni köteles.

46. §. A kalauz jelen szabályrendelet 58—69. §-ait pontosan megtartani és az utasokkal is megtartatni köteles. Ha valamely utas durva vagy illetlen magaviseletével a többinek kellemetlenséget okozna, tartozik azt a kalauz a kocsi elhagyására felszólítani s ha ezt az illető tenni vonakodnék, annak eltávolítására rendőri segínyt is igénybe venni.

47. §. A kocsinak a végállomásra való megérkezése után tartozik a kalauz a kocsit azonnal megvizsgálni, a netán visszamaradt tárgyakat tulajdonosaiknak, ha még ott vannak, visszaszolgáltatni, ha pedig nincsenek ott, az állomásfőnöknek átadni, aki a visszamaradt tárgyakról jegyzéket vezetni s e jegyzék másodpéldányát a rendőrfőkapitánysághoz 24 óra alatt beküldeni tartozik.

G) Pályáról.

48. §. A forgalom biztonsága és a vasuti vonalak felügyelése céljából köteles a r.-társaság kellő számú pályőröket alkalmazni.

49. §. Oly helyeken, ahol több vágány találkozik, vagy ahol a forgalom élénksége megkívánja, különösen a kanyarulatoknál és váltóknál kötelesek a felállított pályőrök a kocsi közlekedését a jelzési szabályzatnak megfelelőleg jelezni.

V. fejezet. Közlekedési rend.

50. §. A h. é. vasut r.-társaság gondoskodni tartozik arról, hogy az 51. §. értelmében megállapított menetrend pontos megtartása céljából a forgalom igényeihez képest elegendő számú vonat, illetőleg kocsi közlekedjék.

51. §. A menetrendet a városi Tanács, a rendőrfőkapitány és a r.-társaság együttesen állapítják meg. Amennyiben megállapodás nem jöhetne létre, a tárgyalási jegyzőkönyvet felsőbb elhatározás végett a Tanács a kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urhoz terjeszti fel, ki azután a menetrend tekintetében a m. kir. belügyminiszter ural egyetértőleg végérvényesen intézkedik.

52. §. A r.-társaság tartozik a menetidőt a m. kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége által jelzett pontos időhöz, illetőleg a máv. debreczeni állomásának órájához igazítani.

Ugyanezen órához igazítandók az állomások órái s ezekhez a kocsivezetők, kalauzok és pályőrök órái is.

53. §. A menetrendtől való eltérés csak annyiban van megengedve, hogy a r.-társaság a rendes menetek között még rendkívüli meneteket is indíthat, ezeknek azonban a rendes menetekre zavarólag hatni nem szabad.

54. §. A menetrendben történt változás, valamint a közlekedésben netán beállott zavarok falragaszok és hirdalpok útján a közönség tudomására hozandók.

55. §. Egy villamos kocsi után rendszerint legfeljebb még egy személy szállító kocsi lehet kötve. Egy és ugyanazon a vonalon egymást követő két vonat, illetőleg kocsi között legalább is 30 méternyi távolság tartandó fent.

56. §. A végpontról kiinduló vonat, illetőleg kocsi a fel- és leszállás céljából csakis a „megálló helyeken“ áll-

hat meg. Ezeken a megálló helyeken kívül a kocsiknak menetközben a város belterületén akár fel-, akár pedig leszállás céljából másutt megállani tilos.

57. §. Ugy a végpontokról, mint a megálló helyekről az indulás csak akkor történhetik, ha erre a kalauz a kocsivezetőnek a jelt megadta s az utóbbi az utcán járó közönséget harang jelzéssel figyelmeztette.

VI. fejezet. A közlekedők jogai és kötelességei.

58. §. A kocsikat használni kívánó közönség a kocsikra, illetőleg kocsikról rendszerint csak a pályavonalak kiinduló pontjain és a megálló helyeken szállhat fel illetőleg szállhat le. (A kültelki vonalokon a fel- és leszállás bármely ponton meg van engedve.) A fel- és leszállás a kocsinak csakis hátulsó és a gyalogjáró felől fekvő oldalán levő lépcsőn történhetik. A kocsi többi feljárója rekesz ajtóval elzárva tartandó.

59. §. Hely-utalványok kiszolgáltatása esetén köteles magát mindenki a beszállásnál a sorrendhez tartani; a kocsira tehát addig senki fel nem szállhat, amíg utalványának száma szerint a sor reá nem került.

60. §. A kocsikon és pedig annak minden egyes részén csakis az ülő- és állóhelyek mennyiségének megfelelő személy foglalhat helyet. E maximális szám a kocsi belsőjében kifüggesztett hirdetményen van kitüntetve. Mihelyt a kocsi így megtelik és a „Megtelt“ tábla kifüggesztetik, több személy a kocsira az ellenőrzésre hivatott személyeken kívül fel nem szállhat. Ha azonban a megtelt kocsiból valaki kiszállt s a „Megtelt“ tábla bevétetik, a beszállás újra meg van engedve mindaddig-, míg a közlekedők száma a maximális számot el nem éri.

61. §. A kocsit használó utas tartozik a kocsira való felszállás után a megállapított menetdíjat azonnal lefizetni, a kalauz által kiszolgáltatott menetjegyet megőrizni és az ellenőrnek kívánatra felmutatni. A menetjegy elvesztése a menetdíjnak még egyszer való megfizetésével járhat.

62. §. Menetközben a kocsi alsó lépcsőjén állani nem szabad.

63. §. Az éneklés, füttyölés és lármázás a kocsikon tilos, akik a kalauznak ez iránti figyelmeztetésére az éneklést, füttyölést vagy lármázást abban nem hagyják, azokat a kalauz rendőri segély igénybe vételével is a kocsiról eltávolíthatja.

64. §. Ittas állapotban vagy egyébként is az illetet sértő, botrányt okozó, továbbá oly személyeknek, kik ragályos vagy undorító betegség külső jeleivel vannak ellátva, a kocsikra való felvétele, vagy tovább szállítása azonnal és határozottan megtagadandó.

65. §. Olyan kocsikon, melyek dohányzók és nem dohányzók részére elkülönített szakaszokkal birnak, a dohányzás, szivarozás és rágyújtás a nem dohányzók részére fenntartott és a megfelelő felirással ellátott helyiségben tilos.

Azokon az akár zárt, akár nyitott kocsikon azonban, melyek csak egy szakaszból állanak, a dohányzás csak a kocsi nyílt külső részén engedtetik meg.

66. §. Zárt kocsikban ablak, ajtó csak akkor tartható nyitva, ha az ellen senkisémet tiltakozik. Mihelyt valaki az ajtók vagy ablakok betetését kívánja, azok azonnal betendők.

67. §. Kutyákat, robbanó tárgyakat, vagy oly podgyaszt, melyben folyadékok vagy más, bármily módon könnyen kárt és büzt okozható tárgyak vannak, különösen töltött fegyvereket s más hasonnemű tárgyakat személyszállító kocsira vinni tilos.

68. §. Podgyász-, csomag-, kosár vagy más tárgy csak annyi és olyan vihető a kocsi belsejébe, amennyit és amilyent az utasok saját helyeik határán belül a szomszédok háborítása nélkül elhelyezhetnek.

69. §. A közlekedő közönség a kalauznak és ellenőrnek a rendet illető figyelmeztetéseit; továbbá a menetrendre és biztonságra vonatkozó utasításait mindenben követni tartozik. Ellenszegülés esetében a r.-társaság közegei a rendőrség segélyét is igénybe vehetik.

VII. fejezet. **A gyalogjáró közönség és más járművek.**

70. §. A r.-társaság pályavonalai által elfoglalt utterületeknek más járművek által való időleges használata meg van ugyan engedve, a szükségesen felül való tartósabb használata azonban, ha csak azt a r.-társaság a városi Tanácssal egyetértőleg meg nem engedi, tilos.

71. §. Járműveket, állatokat vagy tárgyakat a pályavonalokon, vagy azokhoz egész közel felügyelet nélkül hagyni tilos.

72. §. Minden jármű tartozik a közúti kocsi közlekedésekor a vaspálya vonalról oly távolságban kitérni, hogy az összeütközés lehetetlenné váljék.

73. §. A vaspályavonalra nyíló mellékutakból kijövő járművek kötelesek a közúti kocsi közlekedésekor megállani, annak elvonulását bevárni és e részben a főközlekedési pontokon felállított pályaőrök figyelmeztetését és jelzését követni.

74. §. A gyalog közlekedő közönség tartozik a közúti kocsi közlekedésekor a pályavonalról letérni.

75. §. A pályatestet, vágányokat, kocsikat rongálni, a pályatestre és a vágányokra oly akadályt helyezni, mely a közlekedést megakadályozhatja, tilos.

76. §. A jelzések utánzása, minthogy az zavarra adhat okot, tilos.

VIII. fejezet. **Hatósági felügyelet és ellenőrzés.**

77. §. A rendőrkapitányság folyton felügyelni tartozik arra, hogy ennek a szabályrendeletnek minden intézkedése úgy a r.-társaság, mint annak közegei és a közönség által pontosan megtartassék.

78. §. A rendőrkapitányság tartozik különösen felügyelni arra, hogy úgy az állomások, mint pályatest, valamint a kocsik tiszták és rendesek legyenek s hogy csak olyan kocsi legyen forgalomban, mely a 10—17. §-okban felsorolt kellékeknek teljesen megfelel.

79. Ha valamely forgalmi eszköz jelen szabályrendelet határozmányainak meg nem felel, a városi rendőrség tartozik azt a forgalomból mindaddig kitiltani, míg a hiány nem pótolatik.

80. §. Az összes forgalmi eszközök a Tanács, a rendőrfőkapitányság és a r.-társaság kiküldötteiből alakított bizottság által évenként kétszer és pedig május és október hónapban megvizsgálandók, mely hely- a szükséges szakértők meghívásáról a Tanács gondoskodik.

A bizottság minden forgalmi eszközt alapos vizsgálat alá vesz és a tapasztaltokról s a netán teendő nagyobb intézkedésekről felvett jegyzőkönyvet a rendőrfőkapitányságnak bemutatja, a kisebb intézkedéseket pedig a helyszínen elrendeli. A r.-társaság a helyszínen, valamint a bemutatott jegyzőkönyv alapján elrendelt intézkedéseknek azonnal megfelelni köteles.

IX. fejezet. **Büntető határozatok.**

81. §. A jelen szabályrendeletbe ütköző cselekmények és mulasztások, amennyiben a törvény vagy rendelet sze-

rint súlyosabb beszámítás alá nem esnek, kihágást képeznek és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ennek behajthatatlansága esetén pedig megfelelő elzárással büntethetők.

A pénzbüntetés és elzárás együtt is alkalmazható.

82. §. A jelen szabályrendelet értelmében kihágásoknak minősítendő cselekmények és mulasztások elbírálására előfokban a rendőrfőkapitányság, másodfokban a városi Tanács, harmadfokban pedig a m. kir. belügyminiszter ur az illetékes.

83. §. A jelen szabályrendelet alapján kiszabott pénzbüntetésekbe befolyó összegek az 1901. évi XX. t.-cikk 23. §-ában meghatározott célokra fordítandók és egyenlő arányban a városiházi és m. kir. központi állami pénztárakba szolgáltatandók be.

X. fejezet. **Záró határozat.**

84. §. Jelen szabályrendelet életbeléptetése iránt, annak kormányhatósági jóváhagyása és szabályszerű kihirdetése után a Tanács intézkedik.

Debreczen, 1910 június 21.

Rostás,
rendőrfőkapitány.

17,179—1910. sz.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Fried-féle 76 hold 1098 négyszögöl területű föld 1911. évi október 1-től 1914. évi október hó 1-ig, a Ferge-féle házutáni 2 hold 400 négyszögöl ondódi föld 1911. évi október 1-től 1914 október hó 1-ig, a Stenczinger-féle ház utáni 9 hold ondódi föld 1911 október hó 1-től 1914 október hó 1-ig és az árok utáni iskolák és óvadék utáni és a Major-féle ondódi föld 1911 október hó 1-től 1914 október hó 1-ig terjedő időre haszonbérbeadása rendeltetvén el, ezen nyilvános szóbeli árverés határnapjául 1910. évi november hó 11, napjának délelőtti 9 órája a városház nagy tanácstermében kitzetetik. Miről érdeklődők azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a számvevőségnél a hivatalos órák alatt (8—1-ig) megtekinthetők.

Debreczen, 1910 október hó 27.

A városi tanács

17,390/1910. sz.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Kiss Jánosné-féle 2 hold 1570 négyszögöl területű majorsági föld 1910 október 1-től 1914 október 1-ig; továbbá a Köntösgát mellet levő 8 hold 500 négyszögöl területű föld 1910 október 1-től 1914 október 1-ig terjedő időre haszonbérbeadása elrendeltetvén, ezen árverésre határnapul 1910 november hó 11. napjának délelőtti 9 órája a városház nagytanácstermében tüzetik ki, miről az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a számvevőségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1910 november hó 1.

A városi tanács.